ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ, ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ, ՄՇԱԿՈՒՅԹԻ ԵՎ ՍՊՈՐՏԻ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ» ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

Հաստատված է ամբիոնի նիստում

Մանկավարժություն և հոգեբանություն
ամբիոնի անվանումը

Ամբիոնի վարիչ _Լ.Գ.Բաղդասարյան_ /Ա.Ա.Հ/

Արձանագրություն № _3_

«_20_» _սեպտեմբեր_ 2023_ թ.

ՄՀ/բ-200, Ծնողավարման հոգեբանություն
Դասիչ, դասընթացի անվանում

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՈՒՍՈՒՄՆԱՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՓԱԹԵԹ

Մասնագիտություն՝ 031301.00.6, Հոգեբանություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6, Հոգեբանություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Ամբիոն՝ Մանկավարժության և հոգեբանության
/ամբիոնի լրիվ անվանումը/

Ուսուցման ձևը՝ Առկա,
/առկա, հեռակա/

Կուրս/կիսամյակ առկա 2-րդ կուրս, 1-ին կիս.

Դասախոս՝ Մադլեն Միքայելյան
/անուն, ազգանուն/

Էլ. հասցե/ներ madmikayelyan@yandex.ru

Վանաձոր- 2023 թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում …………. 4
2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները ………………….. 4
3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները ……………………... . . . 4
4. Դասընթացի կրթական վերջնարդյունքները ……………………5
5. Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների …………………... 5
6. Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը ……………………... 6
7. Ուսումնական աշխատանքները տեսակները …………….…. . . . 6
8. Դասավանդման մեթոդներ…………………………….. 7
9. Ուսումնառության մեթոդները ……………………... 7
10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը …………………………………... 8
11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ…………9
12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ……………………10
    12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ. 10
    12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ…………………………15
    12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ ….19
13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում…………24
14. Գնահատում……………………………………. 25
    14.1. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում……………………25
15. Դասընթացի համառոտ նկարագիրը. 27

ԲԱՑԱՏՐԱԳԻՐ

1. Դասընթացի դերը և տեղը կրթական ծրագրում.

«Ծնողավարման հոգեբանութուն» դասընթացը կարևորվում է հոգեբանության բնագավառում մասնագետների պատրաստման գործընթացում, ներառված է 031301.01.6 կրթական ծրագրի ուսումնական պլանի «Ընդհանուր մասնագիտական» կրթամասում:

2. Դասընթացի նպատակը և խնդիրները.

2.1. Դասընթացի նպատակն է ծնողավարությունը դիտարկել որպես ծնողի (հոր/մոր) անձի բաղկացուցիչ կազմավորում, նկարագրել դրա ֆենոմենոլոգիան, ձևավորման գործոնները, ուսումնասիրել հոգեբանական աջակցության ախտորոշիչ մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ:

2.2. Դասընթացի խնդիրներն են.

• ուսումնասիրել ծնողավարման հոգեբանական էությունը (մայրություն և հայրություն),

• բացահայտել ծնողավարման ձևավորման սոցիալ-հոգեբանական գործոնները և պայմանները,

• ուսումնասիրել ծնողավարման երևույթը որպես անձի ինտեգրալ հոգեբանական կազմավորում,

• ուսումնասիրել ծնողավարման՝ որպես հոգեբանական երևույթի հայեցակարգային մոդելները,

• ուսանողների մոտ ձևավորել արդյունավետ ծնողավարման ուղղությամբ հոգեբանական աջակցության հմտություններ և կարողություններ:

3. Դասընթացին մասնակցելու նախնական մուտքային գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները

«Ծնողավարման հոգեբանություն» դասընթացին մասնակցելու կարևոր նախապայման է ուսանողների գիտելիքների և հմտությունների առկայությունը 031301.01.6 «Հոգեբանություն» մասնագիտության բակալավրի կրթական ծրագրում ուսուցանվող «Հոգեբանության ներածություն», «Ընտանիքի հոգեբանություն և խորհրդատվություն», «Հուզակամային ոլորտի հոգեբանություն և պրակտիկում» դասընթացներից:

4. Դասընթացը ձևավորում է հետևյալ կրթական վերջնարդյունք(ներ)ը և /կամ կոմպետենցիաները.

«Ծնողավարման հոգեբանություն» դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողի ակնկալվող վերջնարդյունքներն են.

Իմանա

- ծնողավարման հոգեբանության արդիական հիմնախնդիրը,
- ծնողավարման ինստիտուտի կայացման պատմությունը,
- ծնողավարման հոգեբանության հիմնական հասկացությունները,
- հղի կանանց հոգեբանական առանձնահատկությունները,
- երեխայի նկատմամբ համարժեք և ոչ համարժեք ծնողական վերաբերմունքի առանձնահատկությունները,

- հայրությանը և մայրությանը պատրաստ լինելու հոգեբանական ախտորոշման հիմնական մեթոդիկաները:

Կարողանա

- մեթոդաբանորեն գրագետ ձևով ձևակերպել ծնողավարման հոգեբանության հիմնախնդիրները,
- կողմնորոշվել ծնողական փոխհարաբերությունների վերաբերյալ մեթոդիկաների ընտրության հարցում,
- բացահայտել «ծնող-երեխա» զույգում առկա փոխգործողության խնդիրները,
- ձևակերպել որոշակի ծնող-երեխա հայտերի ուղղությամբ հոգեբանական աշխատանքի քայլերը:

Տիրապետի

- ծնողավարմանը պատրաստ լինելու և ծնողավարման ախտորոշման հմտությունների,
- ծնողների հետ տեղեկատվական և կանխարգելիչ աշխատանքներ իրականացնելու հմտությունների,
- սեփական ծնողական գործունեության պլանավորման հմտությունների:

Դասընթացի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողը ձեռք կբերի հետևյալ կոմպետենցիաները.

Ա) Ընդհանրական կոմպետենցիաներ

Գործիքային կոմպետենցիաներ (ԳԿ)՝

ԳԿ1 վերլուծելու և սինթեզելու ունակություն,
ԳԿ2 կազմակերպելու և պլանավորելու ունակություն,
ԳԿ4 մասնագիտական ոլորտի գիտելիքների հիմունքներ,
ԳԿ8 տեղեկատվությունը կառավարելու ունակություն (տարբեր աղբյուրներից տեղեկատվություն գտնելու և վերլուծելու ունակություն),

Միջանձնային կոմպետենցիաներ (ՄՁԿ)՝

ՄՁԿ3 միջանձնային ունակություններ,
ՄՁԿ7 միջազգային միջավայրում աշխատելու ունակություն,
ՄՁԿ8 բարոյական արժեքներ:

Համակարգային կոմպետենցիաներ (ՀԳԿ)՝

ՀԳԿ1 գիտելիքները գործնականում կիրառելու կարողություն,
ՀԳԿ5 նոր գաղափարներ առաջ քաշելու (ստեղծագործելու) ունակություն,
ՀԳԿ8 ինքնուրույն աշխատելու ունակություն,
ՀԳԿ12 հաջողության ձգտում:

Բ) Առարկայական (մասնագիտական) կոմպետենցիաներ (ԱԿ)

ԱԿ3 համապատասխան համատեքստում ընկալել և մեկնաբանել նոր տեղեկատվություն,
ԱԿ4 ցուցաբերել առարկայի ընդհանուր կառուցվածքի և առանձին մասերի միջև կապերի իմացություն,
ԱԿ5 հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները,
ԱԿ9 դրսևորեն ժամանակակից խոր գիտելիքներ մասնագիտական ոլորտում (նորագույն տեսությունների, դրանց մեկնաբանությունների, մեթոդների և եղանակների իմացություն),
ԱԿ13 ցուցաբերեն ինքնուրույնություն և ստեղծագործական մոտեցում տվյալ առարկայական ոլորտում գործունեություն ծավալելիս,
ԱԿ14 տիրապետեն տվյալ մասնագիտական մակարդակում պահանջվող կոմպետենցիաներին:

5. **Դասընթացի դերը կրթական ծրագրի շրջանավարտների գիտելիքների, կարողությունների և հմտությունների ձևավորման հարցում ըստ աշխատաշուկայի պահանջների.**

«Ծնողավարման հոգեբանություն» դասընթացից ձեռք բերված գիտելիքներն և հմտությունները շրջանավարտը կարող է կիրառել հոգեբանի մասնագիտական գործունեության ընթացքում, ինչպես նաև սեփական ծնողավարման գործունեության ընթացքում:

6. **Դասընթացի ծավալը, ուսումնական աշխատանքի տեսակները, արդյունքների ամփոփման ձևերը**

Չափանիշ	Առկա ուսուցման համակարգ	Հեռակա ուսուցման համակարգ
Դասընթացի ընդհանուր աշխատատարություն (կրեդիտ /ընդհանուր ժամաքանակ)	3 կրեդիտ/90 ժամ	

Աշխատանքի տեսակը	Ժամաքանակ	ժամաքանակ
Դասախոսություն	20	
Գործնական աշխատանք	22	
Սեմինար պարապմունք		
Լաբորատոր աշխատանք		
Ինքնուրույն աշխատանք	48	
Ընդամենը	90	
Ստուգման ձևը (ստուգարք/ ընթացիկ քննություն/ հանրագումարային քննություն)	Ստուգարք	

7. Ուսումնական աշխատանքների տեսակները.

- **Դասախոսությունը** դասախոսի կողմից դասընթացի ծրագրի շրջանակներում գիտական-տեղեկատվական թեմայի վերաբերյալ տրամաբանորեն կառուցված, հետևողական ու պարզ խոսքի շարադրանքն է, որի նպատակն է ուսանողին տալ համապարփակ գիտելիքներ: Դասախոսը վերլուծում, մեկնաբանում է թեմայի առավել կարևոր, դժվար ընկալելի, հանգուցային հարցերը: Դասախոսությունը ուսանողի առջև ուրվագծվող գիտական մի ճանապարհ է, որը նա կարող է միայն անցնել գիտական գրականության ընթերցանության, ուսումնական բնույթի այլ պարապմունքների և ինքնուրույն կատարած աշխատանքների շնորհիվ: Դասախոսը պետք է խթանի ուսանողի ակտիվ իմացաբանական գործունեությունը, նպաստի նրանց ստեղծագործական մտածողության ձևավորմանը: Ուսանողը նույնպես պետք է լինի դասախոսության ակտիվ մասնակից: Ուսանողը դասախոսությանը ներկայանալուց առաջ պետք է ծանոթացած լինի տվյալ դասին ներկայացվող թեմային, որպեզի կարողանա մասնակցել ուսումնական գործընթացին:
- **Գործնական աշխատանքների** ժամանակ ուսանողը կատարում է լսարանային աշխատանք՝ դասախոսի անմիջական ղեկավարման ներքո: Գործնական պարապմունքները անցկացվում են գործնական խնդիրների լուծման, առաջադրանքների իրականացման, թեստերի, իրավիճակային վերլուծությունների, գործարար խաղերի, խմբային աշխատանքների, տնային առաջադրանքների, ուղեղային գրոհների, ինտերակտիվ ուսուցման միջոցով՝ տեսական գիտելիքները կիրառելու, գործնական ունակությունների և հմտությունների ձեռքբերման և ամրապնդման նպատակով: Դասախոսն առաջադրում է գործնական պարապմունքների թեման, նպատակը, խնդիրները, այն հարցերը, որոնք պետք է լուծել գործնական պարապմունքի ընթացքում, գործնական պարապմունքի անցկացման մեթոդները և պատասխանում է ուսանողների տված հարցերին:
- **Ինքնուրույն աշխատանքը** ուսանողների ուսումնական, գիտահետազոտական աշխատանքն է, որն իրականացվում է դասախոսի առաջադրանքով և մեթոդական ղեկավարությամբ, բայց առանց նրա անմիջական ղեկավարության:
  Ինքնուրույն աշխատանքի տեսակներն են՝
    - **Ռեֆերատ** – ուսանողների ինքնուրույն գրավոր, որտեղ ուսանողը շարադրում է որևէ հարցի կամ թեմայի էությունը՝ հենվելով գրական աղբյուրների վրա (դասագրքեր, ձեռնարկներ և այլն):
    - **Գործարար խաղեր** – պայմանական իրավիճակներում սոցիալ-տնտեսական համակարգերի և մարդկանց մասնագիտական գործունեության կառավարման գործընթացների նմանակեղծային մոդելավորում՝ առաջացող հիմնախնդիրների ուսումնասիրման և լուծման նպատակով:
    - **Կլոր սեղան** – ինքնուրույն աշխատանքի ձևին բնորոշ է թեմատիկ բանավեճի համադրումը խմբային աշխատանքի հետ:
    - **Կոնկրետ իրավիճակների վերլուծություն** – ուսանողների ակտիվ գործունեության կազմակերպման ամենաարդյունավետ և տարածված ձևերից մեկն է, որը զարգացնում է մասնագիտական և կեցությանը վերաբերող տարբեր հարցերի վերլուծության կարողությունը:

8. **Դասավանդման մեթոդներն են՝** հիմնահարցային դասախոսություն, դասախոսություն-քննարկում, *թեմատիկ սեմինար*, գործնական աշխատանք՝ անհատական աշխատանք, գործնական աշխատանք՝ խմբային աշխատանք, իրավիճակային խնդիրների վերլուծություն, գործարար խաղեր, վավերագրական ֆիլմերի դիտում:

9. **Ուսումնառության մեթոդներն են՝** մտքերի քարտեզագրում, թիմային քննարկում, իրադրությունների վերլուծություն, աղյուսակների և դասակարգման համեմատման և համակարգման սխեմաների կազմում, գիտական աղբյուրների իքնուրույն վերլուծություն:

10. Դասընթացի համառոտ բովանդակությունը, ուսումնական աշխատանքի ծավալը՝ ըստ բաժինների և թեմաների.

հ/հ	Թեմա (բաժին)	Ուսումնական աշխատանքի ժամաքանակն ըստ տեսակների				
		դասախոսություն	սեմինար պարապմունք	գործնական աշխատանք	լաբորատոր աշխատանք	Ինքնուրույն աշխատանք
1.	Ծնողավարումը որպես հոգեբանական երևույթ	4		4		8
2.	Ծնողավարման ձևավորման հոգեբանություն	4		2		8
3.	Ծնողավարումը նախածննդյան հոգեբանության ասպեկտում	2		2		8
4.	Ընտանեկան դաստիարակության հոգեբանություն	4		2		8
5.	Ծնողական դիրքերը որպես ընտանիքի դաստիարակչական ներուժի գործոններ	2		4		4
6.	Ծնողավարման հոգեբանական աջակցությունը	2		2		4
7.	Ծնողավարման հոգեբանական աջակցության տեխնոլոգիաները	2		2		8
ԸՆԴԱՄԵՆԸ		20		22		48

11. Ուսումնամեթոդական գրականության ապահովման քարտ

հ/հ	Անվանումը/հեղինակ	Հրատարակության տարի
Պարտադիր գրականություն (ՊԳ)		
1.	Андреева Т. В., Психология семьи: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальностям психологии	СПб.: Речь, 2010

2.	Овчарова Р. В, Психология родительства: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальностям психологии	М.: Академия, 2005
3.	Овчарова Р. В.,Шнейдер Л. Б., Родительство как психологический феномен: учебное пособие [для студентов и аспирантов-психологов, социальных работников и социальных педагогов]	М., 2006
Լրացուցիչ գրականություն(ԼԳ)		
1.	Шнейдер Л. Б. , Семейная психология [Электронный ресурс]: учебное пособие	Москва: Академический Проект, 2011
2.	Волчок В.П., Психология семейного воспитания, Учебно-методическое пособие.	ВГУ им. П.М.Машервова 2005
Համացանցային տեղեկատվական պաշարներ (ՀՏՊ)/ Էլեկտրոնային աղբյուրներ (ԷԱ)		
1.	https://www.koob.ru/	
2.	https://psyjournals.ru/	
3.	https://www.elibrary.ru/defaultx.asp?	
4.	https://cyberleninka.ru/	

12. Դասընթացի ուսումնամեթոդական քարտ

12.1. Դասախոսությունների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Գրականություն
1.	Ծնողավարումը որպես հոգեբանական երևույթ	Ծնողավարման՝ որպես հոգեբանական ֆենոմենի էության ըմբռնման համակարգային մոտեցումը: Ծնողավարման՝ որպես անձի համալիր կազմավորման կառուցվածքը: Ծնողավարման ձևավորման գործոնները: Ծնողավարման զարգացման վերանիհատական	4	ՊԳ-1, 3 ԼԳ-1

		մակարդակը:		
2.	Ծնողավարման ձևավորման հոգեբանություն	Ծնողավարման առանձնահատկությունները միազավակ և երկզավակ ընտանիքներում: Ծնողների անձնային հասունության ազդեցությունը ծնողական դաստիարակության բնույթի վրա: Ընտանեկան դաստիարակության կախվածությունը ընտանիքի կազմից. միազավակություն, բազմազավակություն: Էթնիկական գործոնի ազդեցությունը ծնողավարման ընդունման և իրականացման վրա:	4	ՊԳ-1, 2 ԼԳ-1
3.	Ծնողավարումը նախածննդյան հոգեբանության ասպեկտում	Ծնողավարման վերաբերյալ ընդհանուր պատկերացումները: Հոգեբանական պատրաստությունը մայրության: Հոգեբանական պատրաստությունը հայրության: Ծնողների հոգեբանական նախապատրաստումը երեխայի ծննդյանը:	2	ՊԳ-2, 3 ԼԳ-1
4.	Ընտանեկան դաստիարակության հոգեբանություն	Ծնողական սերը որպես ընտանեկան դաստիարակության հիմք: Ծնողական դիրքը որպես ծնողի հարաբերությունների համակարգ: Ընտանեկան դաստիարակության առանձնահատկությունները ոչ լիարժեք ընտանիքներում: Սեռային մոտեցումը ընտանեկան դաստիարակության ընթացքում:	4	ՊԳ-1
5.	Ծնողական դիրքերը որպես ընտանիքի դաստիարակչական ներուժի գործոններ	Ծնողական դիրքերը ծնողի անձի դիրքի հետ համալիր փոխազդեցության մեջ: Հայրական և մայրական ծնողական դիրքերի	2	ՊԳ-1,2 ԼԳ-1

		առանձնահատկությունները: Ծնողական դիրքերի ազդեցությունը ընտանիքի դաստիարակչական պրակտիկայի վրա: Դեռահասների հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ որպես ծնողական դիրքերի համարժեքության հայտնաբերիչներ:		
6.	Ծնողավարման հոգեբանական աջակցությունը	Ծնողավարումը և ծնողների դաստիարակությունը: Ծնողների դաստիարակման հիմնական հայեցակարգերը: Ծնողավարման հոգեբանական աջկցության հոգեբանական մոդելները: Ծնողավարման ախտորոշումը:	2	ՊԳ-1,3 ԼԳ-1
7.	Ծնողավարման հոգեբանական աջակցության տեխնոլոգիաները	«Գիտակցված ծնողավարում» թրենինգի տեխնոլոգիա: Թրենինգային վարժությունների համակարգ, որն ուղղված է ծնողական սիրո զգացման ձևավորմանն ու զարգացմանը՝ «Յոթ քայլ»: Մայրությանը հոգեբանորեն պատրաստվելու ծրագիր. «Երջանիկ մայրիկ՝ երջանիկ փոքրիկ»: Ծնողների անձնային հասունության թրենինգ:	2	ՊԳ-1, 2, 3 ԼԳ-1

12.2. Գործնական աշխատանքների /սեմինար պարապմունքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	*Թեմա*	Ուսումնասիրվող հարցեր	*Ժամաքանակ*	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Ծնողավարումը որպես հոգեբանական երևույթ	Ծնողավարման՝ որպես հոգեբանական ֆենոմենի էության ըմբռնման համակարգային մոտեցումը: Ծնողավարման՝ որպես անձի համալիր կազմավորման կառուցվածքը: Ծնողավարման ձևավորման գործոնները: Ծնողավարման զարգացման վերանհատական մակարդակը:	4	Բանավոր հարցում	ՊԳ-1, 3 ԼԳ-1
2.	Ծնողավարման ձևավորման հոգեբանություն	Ծնողավարման առանձնահատկությունները միազավակ և երկզավակ ընտանիքներում: Ծնողների անձնային հասունության ազդեցությունը ծնողական դաստիարակության բնույթի վրա: Ընտանեկան դաստիարակության կախվածությունը ընտանիքի կազմից. միազավակություն, բազմազավակություն: Էթնիկական գործոնի ազդեցությունը ծնողավարման ընդունման և իրականացման վրա:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ-1, 2 ԼԳ-1
3.	Ծնողավարումը նախածննդյան հոգեբանության ասպեկտում	Ծնողավարման վերաբերյալ ընդհանուր պատկերացումները: Հոգեբանական պատրաստությունը մայրության: Հոգեբանական պատրաստությունը հայրության: Ծնողների հոգեբանական նախապատրաստումը երեխայի ծննդյանը:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ-2, 3 ԼԳ-1

4.	Ընտանեկան դաստիարակության հոգեբանություն	Ծնողական սերը որպես ընտանեկան դաստիարակության հիմք: Ծնողական դիրքը որպես ծնողի հարաբերությունների համակարգ: Ընտանեկան դաստիարակության առանձնահատկությունները ոչ լիարժեք ընտանիքներում: Սեռային մոտեցումը ընտանեկան դաստիարակության ընթացքում:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ-1
5.	Ծնողական դիրքերը որպես ընտանիքի դաստիարակչական ներուժի գործոններ	Ծնողական դիրքերը ծնողի անձի դիրքի հետ համալիր փոխազդեցության մեջ: Հայրական և մայրական ծնողական դիրքերի առանձնահատկությունները: Ծնողական դիրքերի ազդեցությունը ընտանիքի դաստիարակչական պրակտիկայի վրա: Դեռահասների հոգեբանական առանձնահատկությունները՝ որպես ծնողական դիրքերի համարժեքության հայտնաբերիչներ:	4	Բանավոր հարցում	ՊԳ-1,2 ԼԳ-1
6.	Ծնողավարման հոգեբանական աջակցությունը	Ծնողավարումը և ծնողների դաստիարակությունը: Ծնողների դաստիարակման հիմնական հայեցակարգերը: Ծնողավարման հոգեբանական աջկցության հոգեբանական մոդելները: Ծնողավարման ախտորոշումը:	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ-1,3 ԼԳ-1
7.	Ծնողավարման հոգեբանական աջակցության տեխնոլոգիաները	«Գիտակցված ծնողավարում» թրենինգի տեխնոլոգիա: Թրենինգային վարժությունների համակարգ, որն ուղղված է ծնողական սիրո զգացման ձևավորմանն ու զարգացմանը՝ «Յոթ քայլ»: Մայրությանը հոգեբանորեն	2	Բանավոր հարցում	ՊԳ-1, 2, 3 ԼԳ-1

		պատրաստվելու ծրագիր. «Երջանիկ մայրիկ՝ երջանիկ փոքրիկ»: Ծնողների անձնային հասունության թրենինգ:			

12.3. Ինքնուրույն աշխատանքների ուսումնամեթոդական քարտ

հ/հ	Ինքնուրույն աշխատանքի թեմաները	Ուսումնասիրվող հարցեր	Աշխատանքի տեսակը	Ներկայացման ժամկետները	Ստուգման ձևը	Գրականություն
1.	Ընտանեկան դաստիարակության վերաբերյալ պատկերացումների էվոլյուցիան	Ծնողների և երեխաների փոխգործողության ուսումնասիրման մշակութաբանական ասպեկտները: Ընտանեկան դաստիարակության ոճերի հետահայացք:	Ռեֆերատ	8-րդ և 15-րդ շաբաթ	Բանավոր ներկայացում, տեսաասհիկ	ՊԳ 1 ԼԳ 2
2.	Ընտանեկան դաստիարակության հիմնահարցը հոգեբանական գիտության հայեցակարգերում	Հոգեվերլուծական ուղղվածություն և կապվածության տեսություն: Ա. Ադլերի անհատաբանական հոգեբանություն: Վարքաբանական հոգեբանություն: Հումանիստական հոգեբանություն: Կիրառական հետազոտությունների վերլուծություն:	Ռեֆերատ	8-րդ և 15-րդ շաբաթ	Բանավոր ներկայացում, տեսաասհիկ	ՊԳ 1 ԼԳ 2

3.	Բռնության հիմնախնդիրը ընտանեկան դաստիարակության մեջ	Հոգեբանական բռնությունը ժամանակակից ընտանիքում: Հոգեբանական բռնության դետերմինանտները և նրա ուղեկցման գործոնները: Հոգեբանական բռնության դրսևորման ձևերը ընտանեկան դաստիարակության ընթացքում: Հոգեբանական բռնության հետևանքները երեխաների կյանքում: Հոգեբանական բռնության կանխարգելման ուղղությամբ սոցիալ-հոգեբանական գործունեությունը:	Ռեֆերատ	8-րդ և 15-րդ շաբաթ	Բանավոր ներկայացում, տեսասահիկ	ՊԳ 1 ԼԳ 2

4.	Ընտանիքի սոցիալ-հոգեբանական աջակցությունը դաստիարակության հարցում	Ընտանեկան դաստիարակության սոցիալ-հոգեբանական ուսումնասիրման առանձնահատկությունները: Ծնողների հետ աշխատանքի խմբային ձևերը: Դաստիարակության հարցերի շուրջ ընտանիքի հոգեբանական խորհրդատվության տեխնիկան: Ծնող-երեխա հարաբերությունների կառուցումը խաղի միջոցով: Դեցենտրացիան և ծնող-երեխա հարաբերությունները: Մեծահասակի և երեխայի Արտ-հաղորդակցումը: Ընտանիքի հետ փոխգործողությունը նախադպրոցական հաստատությանը երեխայի հարմարման ընթացքում: Ծնող-երեխա հարաբերություններում ամենօրյա խնդիրները:	Ռեֆերատ	8-րդ և 15-րդ շաբաթ	Բանավոր ներկայացում, տեսաասահիկ	ՊԳ 1 ԼԳ 2

5.	Ընտանեկան դաստիարակության ծնդրահարույց դաշտի հայտնաբերման ուղղությամբ ախտորոշիչ տեխնիկաները	«Ներգրավված» կոնֆլիկտի մեթոդիկա: Անձնային վարքի երկկողմանի ուսումնասիրման մեթոդիկա: Գրաֆիկական պրոյեկտիվ մեթոդիկաներ: Հարցաթերթեր ծնողների համար: Ախտորոշիչ ծրագրեր: Նախադպրոցական տարիքի երեխայի բնութագրի կազմում:	Ռեֆերատ	8-րդ և 15-րդ շաբաթ	Բանավոր ներկայացում, տեսաաահիկ	ՊԳ 1 ԼԳ 2

13. Դասընթացի նյութատեխնիկական միջոցների ապահովում

Ռեսուրսի անվանումը	Ռեսուրսի անվանումը, քանակը, նկարագրությունը (անհրաժեշտության դեպքում)
Լսարան (հատուկ կահավորմամբ)	Լսարան պրոյեկտորի առկայությամբ
Նյութեր լաբորատոր աշխատանքների համար	
Սարքեր, սարքավորումներ	Անհատական համակարգիչ
Համակարգչային ծրագրեր	Microsoft Office
Այլ	

14. Գնահատում

Համալսարանում գործում է բակալավրիատի, մագիստրատուրայի և ասպիրանտուրայի ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրառման հիմնական նպատակներն են՝

- կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, ապահովել գիտելիքների համակողմանի ստուգում, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը,
- իրականացնել ինքնուրույն առաջադրանքների, ընթացիկ ստուգումների (ստուգարքներ և քննություններ), ուսումնական գործընթացի այլ բաղադրիչների հաշվառում հետադարձ կապի արդյունավետ մեխանիզմների ներմուծման միջոցով՝ ի նպաստ ուսումնառության գործընթացի բարելավման:

Համալսարանում գնահատման գործընթացը կանոնակարգվում է համաձայն գործող կարգի:

14.1. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման բաղադրիչներն են՝

- ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր,
- գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում առավելագույնը գումարային 20 միավոր,
- դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր,
- ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր:

14.2. Ուսանողների գիտելիքների ստուգում.

Դասընթացն ամփոփվում է ստուգարքով:

Ստուգարքով ամփոփվող դասընթացն ավարտվում է կիսամյակի ընթացքում ուսումնական նյութի յուրացման աստիճանը որոշող 2 ընթացիկ ստուգումների և մյուս բաղադրիչների գնահատումների արդյունքներով:

«ՎԱՆԱՁՈՐԻ Հ. ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ»
ՀԻՄՆԱԴՐԱՄ

ԴԱՍԸՆԹԱՑԻ ՀԱՄԱՌՈՏ ՆԿԱՐԱԳԻՐ

Մասնագիտություն՝ 31301.00.6, Հոգեբանություն
/դասիչ, մասնագիտության լրիվ անվանումը/

Կրթական ծրագիր՝ 031301.01.6, Հոգեբանություն
/դասիչ, կրթական ծրագրի լրիվ անվանումը/

Որակավորման աստիճան՝ Բակալավր
/բակալավր, մագիստրատուրա/

Վանաձոր 2023

Առկա ուսուցման համակարգ

<table>
<tr><td>Դասընթացի թվանիշը, անվանումը</td><td colspan="4">ՄՀ/բ-027, Ծնողավարման հոգեբանություն</td></tr>
<tr><td>Դասընթացին հատկացվող կրեդիտը</td><td colspan="4">3 կրեդիտ</td></tr>
<tr><td>Ուսումնառության տարի / կիսամյակ</td><td colspan="4">3-րդ տարի, 1-ին կիսամյակ</td></tr>
<tr><td rowspan="6">Ժամերի բաշխումը</td><td rowspan="4">Լսարանային</td><td rowspan="4">42</td><td>Դասախոսություն</td><td>20</td></tr>
<tr><td>Սեմինար</td><td></td></tr>
<tr><td>Լաբորատոր աշխատանք</td><td></td></tr>
<tr><td>Գործնական աշխատանք</td><td>22</td></tr>
<tr><td>Ինքնուրույն</td><td colspan="3">48</td></tr>
<tr><td>Ընդամենը</td><td colspan="3">90</td></tr>
<tr><td>Ստուգման ձևը</td><td colspan="4">Ստուգարք</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի նպատակը</td><td colspan="4">Դասընթացի նպատակն է ծնողավարությունը դիտարկել որպես ծնողի (հոր/մոր) անձի բաղկացուցիչ կազմավորում, նկարագրել դրա ֆենոմենոլոգիան, ձևավորման գործոնները, ուսումնասիրել հոգեբանական աջակցության ախտորոշիչ մեթոդներ և տեխնոլոգիաներ:</td></tr>
<tr><td>Դասընթացի վերջնարդյունքները</td><td colspan="4">Դասընթացը ձևավորում է կրթական ծրագրի հետևյալ վերջնարդյունք(ներ)ը.
Իմանա
• ծնողավարման հոգեբանության արդիական հիմնախնդիրը,
• ծնողավարման ինստիտուտի կայացման պատմությունը,
• ծնողավարման հոգեբանության հիմնական հասկացությունները,
• հղի կանանց հոգեբանական առանձնահատկությունները,
• երեխայի նկատմամբ համարժեք և ոչ համարժեք ծնողական վերաբերմունքի առանձնահատկությունները,
• հայրությանը և մայրությանը պատրաստ լինելու հոգեբանական ախտորոշման հիմնական մեթոդիկաները:
Կարողանա
• մեթոդաբանորեն գրագետ ձևով ձևակերպել ծնղավարման</td></tr>
</table>

	հոգեբանության հիմնախնդիրները, • կողմնորոշվել ծնողական փոխհարաբերությունների վերաբերյալ մեթոդիկաների ընտրության հարցում, • բացահայտել «ծնող-երեխա» զույգում առկա փոխգործողության խնդիրները, • ձևակերպել որոշակի ծնող-երեխա հայտերի ուղղությամբ հոգեբանական աշխատանքի քայլերը: **Տիրապետի** • ծնողավարմանը պատրաստ լինելու և ծնողավարման ախտորոշման հմտությունների, • ծնողների հետ տեղեկատվական և կանխարգելիչ աշխատանքներ իրականացնելու հմտությունների, • սեփական ծնողական գործունեության պլանավորման հմտությունների:
Դասընթացի բովանդակությունը	Թեմա 1: Ծնողավարումը որպես հոգեբանական երևույթ: Թեմա 2: Ծնողավարման ձևավորման հոգեբանություն: Թեմա 3: Ծնողավարումը նախածննդյան հոգեբանության ասպեկտում Թեմա 4: Ընտանեկան դաստիարակության հոգեբանություն Թեմա 5: Ծնողական դիրքերը որպես ընտանիքի դաստիարակչական ներուժի գործոններ Թեմա 6: Ծնողավարման հոգեբանական աջակցությունը Թեմա 7: Ծնողավարման հոգեբանական աջակցության տեխնոլոգիաները
Գնահատման մեթոդները և չափանիշները	▪ ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասերին հաճախումների հաշվառման միջոցով՝առավելագույնը 20 միավոր, ▪ գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքների ընթացքում նրա ակտիվության և հմտությունների հաշվառում և գնահատում ընթացիկ ստուգումների միջոցով՝ առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ ինքնուրույն աշխատանքների (անհատական առաջադրանքներ) հաշվառում և գնահատում

	առավելագույնը գումարային 20 միավոր, ▪ դասընթացի ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգարքներ)՝ առավելագույնը գումարային 40 միավոր, ▪ ստուգման արդյունքների ամփոփում գնահատման նշված բաղադրիչների արդյունքների հիման վրա և դասընթացի արդյունարար գնահատականի ձևավորում՝ առավելագույնը գումարային 100 միավոր։
Գրականություն	1. Андреева Т. В., Психология семьи: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальностям психологии, СПб.: Речь, 2010 2. Овчарова Р. В, Психология родительства: учебное пособие для студентов вузов, обучающихся по направлению и специальностям психологии, М.: Академия, 2005 3. Овчарова Р. В.,Шнейдер Л. Б., Родительство как психологический феномен: учебное пособие [для студентов и аспирантов-психологов, социальных работников и социальных педагогов], М., 2006 4. Шнейдер Л. Б. , Семейная психология [Электронный ресурс]: учебное пособие, Москва: Академический Проект, 2011 5. Волчок В.П., Психология семейного воспитания, Учебно-методическое пособие, ВГУ им. П.М.Машервова 2005